

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Inspektorát Karlovarský

Inspekční zpráva

Gymnázium, Aš, Hlavní 106

Hlavní 106, 352 01 Aš

Identifikátor školy: 600 008 975

Termín konání komplexní inspekce: 7. - 8. března a 12. - 14. března 2001

Čj.	053 69/01-5054
Signatura	ke1du219

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Gymnázium v Aši bylo obnoveno v roce 1990, zájem o jeho otevření navazoval na tradici, která sahá do roku 1908, kdy bylo v Aši založeno Státní reálné gymnázium. Tento typ školy existoval ve městě do roku 1965, po té bylo gymnázium zrušeno a převedeno do Chebu.

Škola má kapacitu 265 žáků. Ve školním roce 2000/2001 je ve dvou studijních cyklech - osmiletém a sedmiletém (dobíhající studium) vyučováno 243 žáků; počty žáků a tříd uvádí následující tabulka.

Studijní obor	79-41-K/001 Gymnázium osmiletý studijní cyklus	79-41-K/001 Gymnázium sedmiletý studijní cyklus
ročníky	1. – 5.	6. – 7.
počet tříd	6	4
počet žáků	168	75

Gymnázium využívá celkem čtyři budovy po zrušené základní a zvláštní škole, všechny budovy tvoří souvislý areál.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací program byl schválen rozhodnutím MŠMT ČR o zařazení školy do sítě škol, předškolních a školských zařízení čj. 15.877/2000-21 ze dne 23. března 2000.

Plánování a příprava výuky

Pro oba studijní cykly (osmiletý, sedmiletý) jsou zpracovány učební plány, všechny vycházejí ze schválených učebních dokumentů. Od školního roku 1999/2000 byly podle generalizovaného učebního plánu schváleného MŠMT ČR dne 5. května 1999 pod čj. 20 594/99-22 zpracovány učební plány pro první a pátý ročník studia v osmiletém cyklu a současně byly podle tohoto dokumentu upraveny stávající učební plány pro ostatní ročníky v obou studijních cyklech. Provedené úpravy nepřesáhly kompetence ředitele školy.

Učební plány školy jsou zpracovány s využitím fondu disponibilních hodin. Část těchto hodin je využita k posílení hodinové dotace některých základních povinných předmětů a část je ponechána pro rozšíření výuky formou výběrových volitelných předmětů, které si žák podle vlastního zájmu zvolí. Výběrové volitelné předměty jsou zařazeny ve vyšších ročnících studia - pro sedmiletý cyklus v šestém a sedmém ročníku, pro osmiletý cyklus v šestém, sedmém a osmém ročníku. Ve školním roce 2000/2001 tvoří nabídku celkem osm výběrových předmětů, ze kterých si žáci v průběhu studia zvolí čtyři.

Od druhého ročníku mají žáci možnost navštěvovat nepovinné předměty, v letošním školním roce jsou nabízeny celkem čtyři (latinský jazyk, informatika a výpočetní technika, estetická výchova, sportovní hry).

Povinné předměty jsou vyučovány podle platných učebních osnov schválených MŠMT ČR, učební osnovy výběrových volitelných předmětů byly zpracovány vyučujícími a jsou schváleny ředitelem školy.

Plánování a příprava výuky jsou v souladu se schválenými učebními dokumenty.

Český jazyk a literatura a seminář z českého jazyka

Český jazyk a literatura je jako povinný maturitní předmět vyučován ve všech ročnících sedmiletého i osmiletého gymnázia. Hodinová dotace předmětu je v učebních plánech školy posílena; ve čtvrtém, pátém a šestém ročníku byla hodinová dotace navýšena vždy o jednu vyučovací hodinu týdně. V prvním až čtvrtém ročníku je využívána možnost skupinového vyučování - pro jednu z týdně vyučovaných hodin jsou žáci třídy rozděleni do dvou skupin. Obsah předepsaného učiva byl rozvržen do jednotlivých ročníků. Na nižším stupni je učivo rozděleno na složku jazykovou, slohovou a literární, důraz je kladen na jazykové vyučování; na vyšším stupni gymnázia převládá výuka literární historie. Učební osnovy jsou plněny.

Seminář z českého jazyka je výběrový volitelný předmět s hodinovou dotací dvě hodiny týdně; je nabízen žákům maturitního ročníku. Pro tento předmět zpracovala škola vlastní učební osnovy, jejichž významnou část tvoří tematické maturitní okruhy. Možnosti řízené přípravy k maturitní zkoušce využilo sto procent žáků.

Vedením obou předmětů v jednotlivých ročnících je pověřeno celkem pět vyučujících, čtyři z nich jsou odborně i pedagogicky způsobilí. Jeden vyučující podmínky odborné ani pedagogické způsobilosti nespĺňuje, tento handicap je však kompenzován dostatečně dlouhou pedagogickou praxí a nemá negativní vliv na kvalitu výuky.

Výuka českého jazyka probíhá v běžných učebnách, žádná z nich není pro výuku tohoto předmětu specificky vybavena, ale vyučující mají možnost využívat didaktickou i reprodukční techniku. Žáci nižšího i vyššího stupně mají k dispozici kvalitní učebnice a čítanky literárních textů, v hodinách jsou využívány jazykové příručky, slovníky a doplňkové texty, které lze ve škole kopírovat. Seminář z českého jazyka je vyučován ve školní knihovně, netradiční prostředí i rozesazení žáků včetně možnosti bezprostředního využití knižního fondu školní knihovny přispívá k zajímavosti vyučování.

S výjimkou třídy, která je obsazena větším počtem žáků (34), jsou prostorové podmínky v učebnách vyhovující. Psychohygienické podmínky jsou dodržovány jak zařazením předmětu do rozvrhu hodin, tak při samotné výuce (včetně pitného režimu); především v nižších ročnících dbají vyučující na střídání činností, kterým předcházejí únavě žáků.

Hospitované hodiny byly velmi dobře připraveny a vyučujícími účelně organizovány, používané metody a formy práce byly přizpůsobovány věku a úrovni žáků. Zařazované učební činnosti vedly k aktivnímu učení a stimulovaly žáky k vyvozování vlastních závěrů. Efektivní formou práce, zejména ve vyšších ročnících, je diskuse a řízený rozhovor, tyto metody zpravidla navazovaly na připravené vystoupení žáka. Vyučující kladou důraz na samostatnou práci žáků a jejich osobní zainteresovaný přístup; vedou je k získávání a využívání informací, poskytují jim prostor pro vyjádření vlastního názoru i pro uplatnění poznatků a zkušeností z mimoškolní činnosti. V práci se žáky maturitního ročníku využívá vyučující metody a formy práce ze vzdělávacího projektu "Dokážu to!" Ve všech hodinách byli žáci vedeni ke spisovnému ústnímu projevu.

Přirozená a nenásilná motivace vzbuzovala zájem převážné většiny žáků, vedla ke spontánní spolupráci a vytvářela příznivou atmosféru. Velmi účinná je u mladších i starších žáků výchova ke čtenářství. Hodnocení výkonu žáka v průběhu vyučovací hodiny bývá vyučujícími zdůvodněno a má pozitivní charakter. Jistým nedostatkem je absence závěrečného hodnocení kolektivu, případně jednotlivých žáků, na konci vyučovací jednotky. V prověřování znalostí žáků převažuje písemná forma nad ústním projevem. Písemnosti jsou vyučujícími kontrolovány a pozornost je věnována také jejich opravám.

Komunikativní dovednosti v ústních projevech žáků jsou někdy z časových důvodů omezovány a tak se, zejména žáci nižších ročníků, v hodinách vyjadřují stručně až jednoslovně. Kladem výuky hodin českého jazyka i semináře jsou zřetelná dohodnutá

pravidla jednání, která jsou žáky akceptována a respektována. V hodinách se tak vytváří prostředí důvěry, spolupráce a přiměřené tolerance.

Kvalita vzdělávání v předmětech český jazyk a literatura a seminář z českého jazyka je velmi dobrá.

Cizí jazyk (německý jazyk, anglický jazyk, latinský jazyk)

Německý a anglický jazyk jsou vyučovány na gymnáziu jako povinné předměty, konverzace v německém či anglickém jazyce a latinský jazyk jsou vyučovány jako volitelné výběrové předměty. Hodinová dotace výuky jazyků je v učebních plánech školy rozšířena. Oba jazyky jsou vyučovány již na nižším stupni; hlavní cizí jazyk (anglický či německý - podle volby žáka) je vyučován od prvního ročníku, druhý cizí jazyk od druhého ročníku studia. Rámcové učební osnovy pro výuku cizího jazyka jsou rozpracovány do jednotlivých časových etap výuky. V souladu s obsahem učiva jsou vyučujícími zpracovány roční tematické plány, učební osnovy jsou plněny.

Výukou německého jazyka jsou pověřeni čtyři vyučující, včetně německého lektora, všichni mají odbornou i pedagogickou způsobilost. Anglický jazyk vyučují tři učitelé, počítaje v to i anglického lektora; dva jsou odborně a pedagogicky způsobilí, jedna vyučující podmínky způsobilosti nesplňuje. Latinský jazyk je personálně zajištěn začínající, odborně i pedagogicky způsobilou, vyučující. Učitelé jazyků jsou sdruženi ve dvou předmětových komisích podle vyučovaného jazyka; vyučující latiny nebyla zařazena do žádné z předmětových komisí a mimo pozornost zůstala i metodická pomoc, která by jí náležela jako začínající učitelce.

Pro výuku anglického a německého jazyka jsou vytvořeny velmi dobré materiální podmínky. V budovách školy jsou zřízeny dvě specializované odborné učebny vybavené pro výuku příslušného jazyka mapami, obrazovými materiály, tematicky zaměřenými nástěnkami a odbornými publikacemi, didaktické pomůcky i moderní příručky pro výuku německého jazyka jsou průběžně doplňovány zejména díky spolupráci s Goethe-Institutem Praha a zapojení školy do projektu umožňujícího žákům získání tzv. Sprachdiplomu. Vybavení jazykových učeben didaktickou technikou, tj. videorekordéry, magnetofony a zpětnými projektory, případně PC s výukovým programem, odpovídá potřebám vyučování. Žáci mají k dispozici vhodné moderní učebnice, pracují s odbornými publikacemi, zejména slovníky, dále pak s cizojazyčnými časopisy a dalšími doplňkovými materiály dle výběru vyučujících. Výuka latinského jazyka probíhá v běžné nespécializované učebně, princip názornosti je dodržen, kromě jiného také prostřednictvím didaktické a reprodukční techniky. Kvalita práce s didaktickou technikou, především efektivnost jejího využití, je u jednotlivých vyučujících na různě vysoké úrovni.

Psychohygienické zásady výuky jsou dodržovány zejména z hlediska střídání činností, do rozvrhu jsou všechny tři předměty zařazeny správně.

Z hlediska struktury a pestrosti použitých metod a forem práce měly sledované hodiny různou úroveň. Ve vyšších ročnících je výuka vedena převážně v cizím jazyce, v nižších ročnících probíhají některé hodiny částečně v cizím a částečně v mateřském jazyce, a to přiměřeně náročnosti učiva a s ohledem na míru porozumění. Ve výuce vedené zahraničními lektory (na nižším i vyšším stupni studia) korespondovaly metody a formy práce s vyučováním cizím jazykům přímou metodou, lektoři volili vhodné a přiměřené postupy tak, že žáci dokázali pochopit a procvičit i složité gramatické jevy. Hodiny vedené výhradně v cizím jazyce byly většinou dynamické, žáci v nich byli vedeni k samostatnosti, pracovali ve skupinách. Ve většině případů vyučující vytvářeli dostatečný prostor jak k nenásilnému získávání nových poznatků, procvičování gramatiky a slovní zásoby formou vyvozování a hry, tak k projevení vlastního názoru žáků vhodným včleněním konverzačních témat z okruhu běžných životních

situaci. Převažovaly hodiny s vysokým tempem a značnou aktivitou žáků. V celkově efektivních hodinách se jen výjimečně vyskytly metodické nedostatky, které však jsou jen otázkou zkušenosti a délky pedagogické praxe.

Sledované hodiny byly většinou zahajovány motivačním vstupem, opakováním v různých formách a ověřováním znalostí. Úroveň motivace žáků ze strany učitelů jednotlivých jazyků byla rozdílná. Někteří vyučující využívají soutěživosti žáků nižších ročníků k zapojení do pracovní aktivity, u žáků vyšších ročníků se především v hodinách německého jazyka projevovala snaha uvědoměle získávat jazykové znalosti motivovaná jak aktivní spoluprací gymnázia s partnerskými školami v SRN, tak možností získat uznávaný certifikát o znalosti jazyka (Sprachdiplom). K hodnocení žáků je používáno klasického ústního zkoušení, zkoušení formou rozhovoru a písemného prověřování znalostí, žáci jsou vedeni k sebehodnocení. Využívána je i možnost prověřit znalosti žáků prostřednictvím jejich účasti v cizojazyčných soutěžích. V hodinách s menší aktivitou žáků chybělo průběžné a jednoznačně srozumitelné verbální hodnocení.

Úroveň komunikace mezi žáky a vyučujícími je celkově velmi dobrá. Přátelský a otevřený přístup učitelů k žákům vytváří podmínky pro aktivní zapojení žáků do výuky i pro uvědomělou komunikaci mezi žáky v hodinách, aniž by tak byla snižována autorita učitele či porušována kázeň přesahující požadovanou pracovní aktivitu.

Kvalita vzdělávání v cizích jazycích je velmi dobrá.

Občanská výchova (OV), základy společenských věd (ZSV), estetická výchova (EV)

Sledované společenskovědní předměty jsou zařazeny do učebního plánu školy v souladu se schválenými učebními dokumenty. Občanská výchova je vyučována na nižším stupni a základy společenských věd na vyšším stupni studia. V šestém ročníku sedmiletého gymnázia je hodinová dotace předmětu základy společenských věd rozšířena o jednu hodinu týdně, z důvodu zařazení učiva "úvod do světa práce" podle metodického pokynu MŠMT ČR čj. 22 067/2000-2 ze dne 22. srpna 2000.

Pro žáky osmiletého gymnázia je nad rámec učebního plánu zřízen nepovinný předmět estetická výchova, jehož obsahem jsou prakticky zaměřená společenská výchova a základy kultury stolování. Předmět je vyučován dvě hodiny jednou za čtrnáct dní.

Obsah učiva povinných předmětů (ZSV, OV) je rozčleněn do jednotlivých ročníků, pro nepovinný předmět EV jsou zpracovány vlastní osnovy, schválené ředitelem školy. Vyučující postupují podle tematických plánů, sestavených v návaznosti na učební osnovy i na používané učebnice. Učební osnovy uvedených předmětů jsou plněny.

Předměty jsou vedeny třemi vyučujícími; dva jsou pouze pedagogicky způsobilí, jedna z nich je způsobilá pedagogicky i odborně. Chybějící odborná způsobilost neměla negativní vliv na kvalitu výuky, učivo bylo podáváno věcně i obsahově správně.

Hodiny OV probíhají v kmenových, po materiální stránce průměrně zařízených, učebnách, hodiny ZSV a EV byly konány v podnětném prostředí školní knihovny, respektive školního klubu. Pro povinné předměty nejsou žáci vybaveni žádnými učebnicemi. Pro nepovinný předmět EV mají k dispozici řadu praktických pomůcek, ty byly v průběhu výuky účelně využity. Absenci vhodných učebnic nahrazují učitelé různými písemnými materiály, které sami vytvářejí s pomocí odborné literatury.

Psychohygienické podmínky jsou velmi dobře dodržovány v ročnicích nižšího stupně gymnázia, v ročnicích vyšších byla výuka mnohdy monotónní, bez žádoucího střídání činností a zařazování relaxace.

Základními metodami výuky jsou řízený rozhovor, diskuse a výklad. Tyto metody byly využity efektivně, v nižších ročnicích byly navíc doplněny dramatizací a herními prvky. Žáci

jsou, především ve vyšších ročnících, vedeni k samostatnému vyvozování souvislostí a uvědomování si podstatných jevů.

Většina činností probíhá frontálním způsobem, bez využití možnosti skupinové práce. Kladem je vyváženost naukové a výchovné stránky obsahu učiva.

Žáci jsou pozitivně motivováni často využívanou možností vyslovit kdykoliv svůj názor, učitelé ožívují učivo využíváním mezipředmětových souvislostí i vhodnou aktualizací. Učební látka je vhodně doplňována návštěvami divadelních a filmových představení, besedami se zajímavými lidmi či účastí žáků na slavnostní recepci, pořádané v rámci estetické výchovy.

Žáci byli často povzbuzováni, jejich výkon učitelé hodnotí především slovně, pro klasifikaci využívají krátkých písemných testů i ústního zkoušení.

Přínosný je pozitivní způsob komunikace učitelů se žáky, ti se vyjadřují velmi otevřeně, k vyučujícím mají důvěru. Atmosféra v hodinách je příjemná a přátelská, bez napětí a stresu.

Kvalita vzdělávání ve sledovaných společenských vědních předmětech je velmi dobrá.

Dějepis a seminář z dějepisu

Výuka dějepisu probíhá v souladu se schváleným učebním plánem i učebními osnovami. Plánování výuky odpovídá charakteru a obsahu učiva. Tematické plány vyučujících jsou kvalitně zpracovány a postihují kontinuitu učiva v jednotlivých ročnících. Zájem o historii mohou žáci rozvíjet prostřednictvím výběrového volitelného předmětu seminář z dějepisu, tento předmět je učebními plány zařazen do posledních dvou ročníků studia (7. a 8. respektive 6. a 7. ročník). Rozšiřující učivo je stanoveno učebními osnovami zpracovanými předmětovou komisí.

Výuku dějepisu zabezpečují dva učitelé, z nichž je jen jeden odborně i pedagogicky způsobilý. Jeden vyučující podmínky způsobilosti nespĺňuje, tento handicap je však vyrovnán dlouholetou pedagogickou praxí. Seminář z dějepisu vede učitel s odbornou i pedagogickou způsobilostí.

Vyučování probíhá v kmenových učebnách, které nejsou pro vyučování dějepisu speciálně vybavené. Ve škole není zařízen kabinet dějepisu, vybavení nástěnnými mapami, obrazovým materiálem a audiovizuálními programy je nepatrné. Dobré zázemí poskytuje školní knihovna, v jejímž knižním fondu je dostatek odborné historické literatury i publikovaný pramenný materiál. Žáci používají schválené učebnice a atlasy.

Psychohygienické zásady jsou respektovány při výuce i při zařazení předmětu do rozvrhu hodin.

Struktura sledovaných hodin odpovídala věku žáků a výukovým cílům v jednotlivých ročnících. Vyučovací metody používané na nižším stupni (výklad, řízený rozhovor, práce s mapou, samostatná práce s učebnicí či textem) jsou ve vyšších ročnících rozšířeny o vyučovací činnosti, které pozitivně ovlivňují samostatné logické myšlení i aktivitu žáků a otevírají větší prostor pro diskusi a uplatňování vlastních názorů. Výuka výběrového volitelného předmětu vychází z předpokládaného eminentního zájmu žáků o historii. Uplatňované vyučovací metody vedou žáky k dovednosti aplikovat učivo, využívat různé zdroje informací a zpracovávat úkoly alternativními způsoby. Používané metody jsou účinné jak v rozvíjení komunikativních dovedností, tak v uplatňování racionální argumentace. S tímto cílem byl např. využit odraz historické zkušenosti v současném společenském a politickém dění.

Motivační působení učitelů je nenásilné a je uplatňováno v úvodu i průběhu hodin; takto je nejčastěji využíváno aktuální dění ve vztahu k probírané látce či připomínky televizních pořadů. V prověřování znalostí žáků dávají vyučující přednost písemné formě, často jsou

využívány testy. Zkoušení a opakování mají vždy přímou návaznost na probírané učivo. Hodnocení žáků učiteli je zaměřeno převážně pozitivně. Hodnocení výkonu žáků v závěru hodiny někdy chybí.

Atmosféra v hodinách je velmi příznivá, mezi učitelem a žáky je navozeno prostředí důvěry, spolupráce i přiměřené tolerance. Prostor pro diskusi i pro vyjádření vlastního názoru dokážou mnozí žáci vhodnou formou využít.

Kvalita vzdělávání v předmětech dějepis a seminář z dějepisu je velmi dobrá.

Zeměpis

Předmět je vyučován v souladu se schváleným učebním plánem a učebními osnovami. Předepsané učivo je rozvrženo do jednotlivých ročníků a dále rozpracováno v tematických plánech vyučujících; tato dokumentace je vedena s ohledem na návaznost učiva. Žákům s hlubším zájmem o tento předmět je v posledním ročníku studia nabízen výběrový volitelný předmět seminář ze zeměpisu.

Zeměpis je vyučován dvěma učiteli, oba vyučují na nižším i vyšším stupni gymnázia a oba splňují podmínky požadované odborné i pedagogické způsobilosti.

Předmět je vyučován v kmenových třídách s možností využití didaktické techniky; odborná učebna zeměpisu nebyla zřízena. Vybavení kabinetu má průměrnou úroveň, používané nástěnné mapy jsou aktuální. Žáci mají k dispozici učebnice a atlasy.

Psychohygienické podmínky výuky jsou dodržovány. Pracovní prostředí v navštívených třídách není z estetického hlediska příliš podnětné.

Ve výuce převládá frontální přístup učitele k žákům. Výklad obou pedagogů byl zajímavý, doplněný celou řadou aktuálních informací. Většina nové látky byla postupně vyvozována rozбором známějších faktů, analytickou prací žáků s učebnicemi nebo s atlasovými mapami. Ve struktuře některých sledovaných hodin chybělo stanovení cíle, závěry vyučovacích jednotek byly uspěchané. Z názorných pomůcek využívali učitelé jen nástěnných map. Kladem byly vhodně využité vlastní zkušební testy.

Pracovní klima se ve sledovaných třídách lišilo, od spontánního zapojení žáků do práce a jejich živého zájmu o předmět až k vlažnějšímu vztahu mezi vyučujícími a žáky. K větší motivaci chybělo využití audio a video pomůcek, případně počítačových programů. Hodnocení žáků bylo průběžné, klasifikace byla objektivní, řádně zdůvodněná.

Verbální a neverbální komunikace učitelů byla dobrá. Přístup pedagogů k žákům je kamarádský, liberálnějšího přístupu jednoho z učitelů někteří žáci občas zneužívali.

Kvalita vzdělávání v předmětu zeměpisu je průměrná.

Matematika

Týdenní hodinové dotace předmětu i obsah učiva jsou v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Vzhledem k náročnosti a významu ústředního exaktního předmětu je využito možnosti posílení hodinové dotace z rezervy dané v učebním plánu řediteli školy, a to ve všech ročnících gymnaziálního studia o jednu hodinu týdně. Navíc je všem maturantům a zájemcům o vysokoškolské studium technického směru nabízen ve třetím a čtvrtém ročníku matematický seminář s dvouhodinovou týdenní dotací. Obsahem semináře je rozšiřující učivo ke všem povinným tematickým celkům, dále výběrové nadstandardní tematické celky (komplexní čísla, základy diferenciálního a integrálního počtu), v osmiletém studijním oboru dokonce také základy maticového počtu. Učební osnovy jsou ve všech ročnících plněny. Hospitované hodiny byly dobře odborně i metodicky připraveny. Probíhaly s ohledem na většinovou úroveň schopností žáků jednotlivých tříd a zejména u nejmladších žáků měly

celkově výbornou úroveň.

Výuku zajišťuje pětice vyučujících, všichni jsou odborně i pedagogicky způsobilí. Stávající tým matematiků, přes rozdílnou délku pedagogické praxe charakterizuje, jak již bylo uvedeno, celkově velmi dobrá odborná i metodická úroveň výuky, vyniká především dvojice nejzkušenějších, specializovaná na výuku od primy po kvartu.

Materiální podmínky odpovídají potřebám výuky jak pokud se týká učebnic, tak také didaktické techniky.

Psychohygienické zásady výuky předmětu jsou respektovány, ve skladbě rozvrhu i v hodinách samotných.

Z metodického hlediska byla základem všech hospitovaných hodin frontální forma výuky s důrazem na aktivizaci žáků v průběhu celé vyučovací hodiny. Společným pozitivním rysem byla rovněž snaha o maximální srozumitelnost výkladu a praktické pojetí učiva mj. vhodnou skladbou a četností úloh. Zejména vyučující v nižších třídách víceletého studia dbají na obsahovou pestrost a zajímavost svých hodin, snaží se co nejčastěji uplatňovat pozitivní motivaci podporovanou kromě jiného propracovaným hodnotícím systémem. V jejich hodinách dominují systematičnost, důslednost, vysoká pracovní efektivita a náročnost na úroveň vědomostí (mimo jiné se všichni žáci účastní školních kol matematických soutěží, nejlepší z nich dlouhodobě úspěšně reprezentují školu ve vyšších soutěžních kolech). Ovšem ne vždy se daří dosáhnout potřebné kontinuity této náročnosti a studijní motivace až do vyšších, závěrečných ročníků studia, což je zřejmým obecným problémem víceletého gymnaziálního studijního oboru. To je nejmarkantnější zejména u výrazně talentovaných žáků. V hodnocení tradičně převažuje písemné zkoušení. Četnost známek je dostatečná a umožňuje objektivní klasifikaci žáků. Odpovídající pozornost je ze strany vyučujících věnována čtvrtletním písemným pracím, které mají obsahově i formálně celkově velmi dobrou úroveň. Žákovské sešity na nižším gymnáziu reflektují důslednou a systematickou práci v hodinách, zatímco ve vyšších ročnících jsou tradičně vnímány jako záležitost žáků samotných a mají úroveň individuálně značně odlišnou.

Hospitované hodiny charakterizoval oboustranně vstřícný a přátelský způsob komunikace, takže i průměrně nadaní žáci mohli absolvovat vyučovací hodiny bez nežádoucího stresu.

Kvalita vzdělávání v předmětu matematika je celkově velmi dobrá.

Fyzika

Předmět je vyučován v souladu s učebními plány gymnázia, na rozdíl od matematiky má ve všech ročnících pouze základní dvouhodinovou týdenní dotaci, což je vzhledem k osnovám předmětu určitě dostatečné, učební osnovy jsou plněny. Nelze tak ovšem přesáhnout rámec gymnaziálního standardu, na případné rozšiřující učivo už nezůstává časový prostor, limitovány jsou rovněž experimentální možnosti probíraných témat. Velmi dobře jsou zpracovány tematické plány osmiletého studia.

Výuku zajišťuje dvojice odborně i pedagogicky způsobilých vyučujících, celkově na dobré odborné i metodické úrovni, případné posílení stávající dvojice o výraznou ústřední osobnost, jakou má například tým matematiků, by bylo nesporně ku prospěchu.

Materiální podmínky jsou standardní, patřičnou gymnaziální náročnost garantuje kvalitní řada učebnic renomovaného nakladatelství Prométheus. Ředitel školy se spolu se správcem fyzikálního kabinetu trvale snaží o jeho modernizaci a o rozšíření experimentálních možností vyučujících (za zmínku stojí videotéka z nabídky ČVUT v Praze a především moderní experimentální stavebnicový systém ISES z matematicko-fyzikální fakulty UK). Vyučující mají k dispozici prostornou odbornou učebnu se stupňovitým uspořádáním lavic, vybavenou potřebnou didaktickou technikou (zpeřný projektor, videorekordér, ústřední demonstrační

stůl). Současná úroveň materiálních podmínek výuky a stejně tak podmínek psychohygienických je celkově dobrá.

Z hlediska metodiky je nutno vyzdvihnout aplikační pojetí výuky (důraz je kladen na využití teoretických poznatků a vzorců při řešení fyzikálních úloh), stejně jako snahu o maximální srozumitelnost výkladu, s ohledem na uplatnění praktických poznatků a zkušeností samotných žáků a na jejich aktivizaci v průběhu celé vyučovací hodiny. Tradiční frontální pojetí výuky postrádalo výraznější motivaci žáků (vstupní i průběžnou), stejně jako celkově pružnější dynamiku dění v hodině, které by následně formovaly žádoucí pozitivní vztah žáků k předmětu, obecně ve školách dnes velmi málo oblíbeném. Hodnocení žáků při ústním zkoušení bylo přiměřené, způsob celkové klasifikace, v němž je zahrnuto systematické písemné zkoušení, zaručuje její objektivnost.

Vyučovací hodiny charakterizoval vesměs bezprostřední, vstřícný a přátelský způsob vzájemné komunikace a nestresové pracovní klima.

Kvalita vzdělávání v předmětu fyzika je celkově průměrná.

Chemie, biologie

Oba předměty jsou vyučovány v souladu s platnými učebními dokumenty. Vzhledem k jejich náročnosti i možnosti rozšířit teoretickou výuku o praktická cvičení byla jejich hodinová dotace v učebních plánech školy rozšířena. Praktická cvičení jsou pravidelnou součástí výuky chemie ve čtvrtém ročníku a biologie v pátém ročníku a jsou stabilně zařazena v rozvrhu hodin jako samostatný předmět. V ostatních ročnících jsou praktická cvičení součástí předmětu a jsou organicky přiřazována k jednotlivým tematickým celkům. Učební osnovy obou předmětů byly rozpracovány v ročních plánech a jsou ve všech ročnících plněny.

Předměty jsou personálně zajištěny dvěma vyučujícími, každý z nich vyučuje oběma předmětům na nižším i vyšším stupni gymnázia. Oba vyučující jsou odborně i pedagogicky způsobilí, jeden z nich nesplňuje podmínku odborné způsobilosti pro předmět chemie.

Výuka obou předmětů je situována do samostatného pavilonu v areálu školy. V objektu jsou umístěny odborné učebny chemie a biologie, chemická laboratoř s váhovou a skladem chemikálií i odborné kabinety. Obě učebny mají standardní vybavení, které umožňuje demonstraci výkladu učiva, k technickému vybavení patří televize s videorekordérem a stolní videokamerou umožňující přenos mikroskopického zobrazení. V učebnách je využit nástěnný obrazový materiál i tematicky zaměřené nástěnky. Vybavení obou kabinetů názornými učebními pomůckami odpovídá potřebám výuky. Žáci všech ročníků mají k dispozici potřebné tabulky i učebnice, které vyučující podle potřeby doplňují namnoženými textovými či obrazovými materiály.

Učebny jsou prostorné a prosvětlené, je využita květinová výzdoba; celkově bylo vytvořeno velmi příjemné pracovní prostředí. Organizace výuky v samotných vyučovacích hodinách splňuje zásady duševní hygieny.

Pečlivá příprava vyučujících se projevila promyšlenou organizací pracovních činností ve všech sledovaných hodinách. Oba vyučující poměrně účinně žáky aktivizovali, dobře uplatňovali návaznost i mezipředmětové vztahy a poměrně dobře využívali vyučovací čas. Volba metodických postupů byla přiměřená věku a schopnostem žáků. Nové učivo bylo žákům předkládáno srozumitelně a věcně správně. Výklad byl doplňován přehledným a dobře strukturovaným zápisem na tabuli. Žáci byli vedeni k vyvozování závěrů na základě pozorování předváděných experimentů a využití svých znalostí a zkušeností. Někdy však volené příklady měly příliš obecný charakter a postrádaly potřebnou vazbu na praxi. Rovněž pracovní tempo některých hodin bylo příliš vysoké a efektivitu hodin spíše snižovalo. Při opakovacích a procvičovacích hodinách byl patřičně zdůrazněn systém poznatků a vědomostí;

pod dobrým metodickým vedením vyučujících se v něm žáci dobře orientovali. Téměř ve všech hospitovaných hodinách byly využity učebnice, názorné pomůcky či experiment a didaktická technika. Jejich zařazení bylo vždy účelné a využití většinou efektivní. Kladem je i vedení žáků k samostatnému využití tabulek, učebnic a jiné odborné literatury. Naopak záporům pak nedůsledné, někdy až nedostatečné, využití zpětné vazby.

Žáci byli motivováni především aktualizací učiva, zajímavě podaným výkladem a vhodnými úkoly při sledování experimentu či videozáznamu. Účelné využití pochvaly či povzbuzení bylo sporadické. Kromě klasifikace při zkoušení nebyli žáci v průběhu hodiny nikterak hodnoceni. Prakticky ve všech sledovaných hodinách byly vyučujícími prověřovány výchozí znalosti a dovednosti žáků. Využití zpětné vazby bylo málo účinné. Někdy méně vhodnou formulací otázek, neumožňující dokonalé poznání hloubky pochopení probírané látky, jindy nevhodnou volbou příkladů, které svojí podstatou málo navazovaly na probírané učivo. Negativně působila i občasná snaha vyučujících naznačit odpověď.

Komunikace v hodinách byla zcela bezproblémová. Žáci své vyučující respektují, ale otevřeně s nimi diskutují. Oba vyučující svým přístupem vytvářejí podmínky pro aktivní zapojení žáků do výuky, poskytují jim dostatečný prostor pro vyjádření jejich názorů a postojů. Prakticky ve všech hodinách vytvořili dobrou pracovní atmosféru.

Kvalita vzdělávání v předmětech chemie a biologie je hodnocena jako průměrná.

Informatika a výpočetní technika

Ve shodě s platnými učebními dokumenty je předmět vyučován jako povinný na nižším stupni gymnaziálního studia (1. – 4. ročník). Závazná hodinová dotace byla v učebních plánech školy rozšířena - nad stanovený rámec je výuka předmětu zařazena i v prvním ročníku studia. Na vyšším stupni (5. – 8. ročník) je informatika a výpočetní technika zařazena v učebních plánech školy jako výběrový volitelný předmět, který je vyučován ve dvou posledních ročnících studia. Učivo předepsané učebními osnovami absolvují všichni žáci v rámci povinné výuky. Obsahem výběrového volitelného předmětu je rozšiřující učivo. Učební osnovy jsou plněny.

Výuka je v povinné i volitelné části zajišťována dvěma externími učiteli, oba jsou odborně způsobilí, ale nesplňují podmínku pedagogické způsobilosti.

Uspořádání odborné učebny počítá s umístěním patnácti pracovišť včetně pracoviště učitele. Instalované počítače jsou síťově propojeny, jsou však starší generace a nedovolují využívat moderní software. Přístup k internetu je možný jen z pracoviště vyučujícího. K vybavení učebny patří tiskárny, datový projektor a zpětný projektor.

Stísněný prostor odborné učebny negativně ovlivňuje podmínky vyučování. Jednotlivá pracoviště jsou obtížně přístupná a pro vyučujícího málo přehledná, z některých žakovských pracovišť je omezený výhled na tabuli, čímž jsou žáci při výkladu i tvorbě vlastních poznámek znevýhodněni. Možnost využití datového projektoru (promítání plochy monitoru) není vyučujícími využívána pro sníženou viditelnost obrazu, kterou nezlepšilo ani zatmění protilehlých oken. Mimo to jsou počítače poruchové a vyřazováním některých pracovišť z provozu ztrácejí žáci početnějších skupin možnost pracovat individuálně. Příprava výuky v této učebně je pro vyučující časově velmi náročná.

Ve všech sledovaných hodinách byla výuka rozdělena na úvodní část teoretickou (bez využití PC) a část praktickou; praktická činnost žáků byla vždy zakončena zpracováním zadaného úkolu. Výuka žáků v prvním ročníku je zaměřena zejména na práci s textovým editorem. Je vedena volnějším tempem a v teoretické části se zabývá postupy a možnostmi nabízenými používaným softwarem. Vyučující klade důraz především na paměťové zvládnutí jednotlivých úkonů a mimo jeho pozornost zůstává strukturování pracovních poznámek žáků,

kteří s ohledem na čtrnáctidenní cyklus výuky i na skutečnost, že ne všichni žáci mají během tohoto intervalu přístup k PC, prodlužuje teoretické opakování na úkor vlastní praxe. Ve vyšších ročnících je poměr mezi praktickou a teoretickou částí posunut ve prospěch vlastní práce žáků. Rozdílná struktura hodin je ovlivněna zájmem, uvědomělá snaha žáků vyšších ročníků získat potřebné dovednosti podstatně ovlivňuje efektivitu vyučování.

V průběhu sledovaných hodin nebyli žáci hodnoceni klasifikací a možnost ústního hodnocení nebyla vyučujícími využívána. Motivačním prvkem je především výše zmíněný uvědomělý zájem žáků.

Atmosféra hodin byla pracovní, komunikace mezi žáky a vyučujícími je věcná a bezproblémová.

Kvalita vzdělávání v předmětu informatika a výpočetní technika byla celkově hodnocena jako průměrná.

Výtvarná a hudební výchova

Oba esteticky zaměřené předměty jsou vyučovány v souladu se schválenými učebními dokumenty, a to jako povinné v prvním až čtvrtém ročníku osmiletého gymnázia, v pátém ročníku si žáci jeden z nich povinně volí. Tematické plány pro výuku v jednotlivých ročnících jsou zpracovány kvalitně, učební osnovy jsou plněny. Oba předměty navštěvují žáci ve skupinách, třídy se přitom dělí na chlapce a dívky (důvodem je střídání vyučovacích hodin s jinými předměty, především s tělesnou výchovou). Tento způsob výběru žáků do skupin není pro sledované předměty optimální, učitelé jsou mnohdy vázáni ve výběru forem a metod výuky.

Předměty personálně zabezpečují dvě učitelky, jedna pedagogicky i odborně způsobilá, druhá předepsané způsobilosti nedosáhla (je absolventkou střední školy s uměleckým zaměřením). Chybějící způsobilost neovlivňuje v tomto případě negativním způsobem kvalitu výuky.

Pro výuku obou předmětů jsou zřízeny velmi dobře vybavené odborné učebny. Pro výtvarnou výchovu je k dispozici dostatek doplňkového materiálu, navíc škola vlastní účelně využívanou keramickou pec. Základní pomůcky (barvy, čtvrtky) si hradí žáci sami. Učebna hudební výchovy je vybavena klavírem a kvalitní reprodukcí aparaturou, vyučující má k dispozici řadu ukázek hudebních děl. Žáci nemají učebnice, ty jsou nahrazovány nakopírovanými písemnými materiály a texty písní.

Psychohygienické podmínky jsou vynikající, žáci mají při výtvarné výchově možnost občasně volného pohybu po třídě, při výchově hudební se často střídaly okamžiky soustředění a uvolnění.

Sledované hodiny byly velmi dobře organizované, pokyny k práci byly žákům vydávány jasně a srozumitelně. Vyučující kladou důraz na výchovný podtext učiva, taktně vedou žáky k rozlišování různé kvality předkládaných uměleckých děl i vlastní tvorby, nenásilně tříbí jejich vkus. S dějinami výtvarného umění a teorií hudby jsou žáci seznamováni průběžně, v rámci převládajících praktických činností.

Výběr technik a metod, vedoucích k vlastní tvorbě žáků a osvojení si základů výtvarného umění i hudby, je pro žáky velmi motivační. Obě vyučující stimulují žáky k citlivému vnímání uměleckého díla i k vyjadřování vnitřních pocitů. Vedou žáky k sebehodnocení, vlastní klasifikace je motivační.

Atmosféra v hodinách je klidná a příjemná, komunikace mezi žáky a vyučujícími je založena na vzájemném velmi dobrém vztahu.

Kvalita vzdělávání v předmětech výtvarná a hudební výchova je velmi dobrá.

Tělesná výchova

Předmět je vyučován v souladu se schváleným učebním plánem a osnovami. Tělesná výchova je dotována u všech ročníků dvěma hodinami týdně s výjimkou pátého ročníku (skupina chlapců), kde je tato dotace navýšena o jednu hodinu. V nepovinných předmětech jsou zařazeny dvě hodiny sportovních her. Škola organizuje vícedenní lyžařský kurz, do výuky tělesné výchovy je zařazen také plavecký výcvik. Tematické plány zpracované pro výuku předmětu měly rozdílnou kvalitu, vykazují znaky formálnosti, vyučující je při hodinách většinou nepoužívají a neupravují je vzhledem ke změnám v průběhu školního roku.

Výuka tělesné výchovy je zajišťována třemi učiteli, z nichž dva jsou pedagogicky i odborně způsobilí, třetí je způsobilý jen pedagogicky. Všichni vyučující jsou bývalými aktivními sportovci a v současné době pracují také jako dobrovolní trenéři v místních tělovýchovných jednotách.

Ke sportovnímu vybavení školy patří nově rekonstruovaná tělocvična s nářadovnou a posilovnou a školní hřiště. V budově tělocvičny je umístěn sklad nářadí spojený s kabinetem a dvě šatny se sociálním zařízením. Vybavení tělocvičny odpovídá potřebám výuky tělesné výchovy, podobné je to i s vybavením skladu a posilovny. Mimo tato zařízení využívá škola městský bazén a hřiště zdejší tělovýchovné jednoty. Školní hřiště je zanedbané a v současné době pro výuku nevhodné.

Tělocvična je vzhledem k počtu cvičících žáků dostatečně prostorná, vhodně vytápěná i větraná, prostředí je estetické a podnětné. Používaná šatna je spojena s funkčními sprchami, u druhé šatny jsou sprchy trvale uzavřeny. Pitný režim je zajištěn instalovaným automatem s běžným sortimentem nealkoholických nápojů. Vyučovací jednotky jsou hodinové; intenzita činností v jednotlivých hodinách odpovídala věku, pohlaví a fyzickým možnostem žáků, vždy byly dodrženy zásady bezpečnosti. Účast částečně osvobozených žáků na hodinách tělesné výchovy je řešena individuálně.

Hlavní organizační jednotkou je vyučovací hodina. Hospitované hodiny měly předepsanou délku, učitelé i žáci přicházeli před zvoněním. Struktura všech hodin byla klasická. Při výuce využívali učitelé vhodné metody i formy. Profilující metodou bylo skupinové vyučování prezentované především kruhovým tréninkem nebo zaměstnáním na stanovištích. Častým jevem byl individuální přístup. Výuka byla vedena v souladu se současným stavem teorie a praxe tělesné výchovy a sportu. Vyučující se nedopouštěli metodických chyb, výraznou předností byly přesné ukázky herních činností jednotlivců a cviků. Vyučovací čas byl využíván správně a efektivně. Učebních pomůcek v potřebné kvalitě bylo ve všech hodinách dostatečné množství. Při hrách citelně chyběly rozlišovací barevné dresy.

Silnou motivací pro většinu žáků je samotný předmět a jeho možnosti. Mnohým vyhovuje nabídka soutěže, objektivního změření výkonu nebo dobrý pocit z fyzické zátěže. Motivační je i způsob klasifikace. Při hodnocení žáků jsou respektovány jejich individuální dispozice, je oceňována snaha a zlepšující se výkonnost; výkonnostní limity jsou stanovovány jen orientačně.

Interakce v hospitovaných hodinách byla velmi dobrá. Bezprostřední reakce žáků na podněty učitelů byly vždy v souladu s dohodnutými pravidly i zásadami školního řádu. Vzájemná komunikace byla přátelská, vyučovací hodiny byly vedeny ve sportovním a kamarádském duchu.

Kvalita výuky tělesné výchovy je velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Učební plány školy jsou sestaveny v souladu se schválenými učebními dokumenty. Hodinová dotace ponechaná k rozdělení řediteli školy je v učebních plánech využita

k posílení výuky některých základních povinných předmětů a k rozšíření jejich vzdělávacího obsahu ve výběrových volitelných předmětech; skladbu volitelných předmětů tvoří semináře k povinným předmětům a konverzace v cizích jazycích. Povinné učivo předepsané schválenými učebními osnovami i obsah rozšiřujícího učiva stanovený školou jsou rozčleněny do jednotlivých ročníků. Pro každý předmět jsou zpracovány ročníkové tematické plány učiva. Ve zpracování tematických plánů či v přípravě výuky jsou v některých předmětech rezervy. Celkově jsou plánování a příprava výuky na velmi dobré úrovni.

Převážná většina členů pedagogického sboru splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené pro učitele středních škol (viz odst. Vedení a motivování pracovníků). V obsazování předmětů je přednostně využívána odborná způsobilost vyučujících, dalším kritériem jsou pak osobní předpoklady – znalosti, zájem či aktivity v oblasti disciplíny mimo odbornou způsobilost učitele. Personální zajištění výuky je velmi dobré.

Prostorové podmínky vyhovují potřebám vyučování; škola má vlastní tělocvičnu a posilovnu, pro výuku některých předmětů byly zřízeny odborné učebny, k dispozici je školní knihovna a školní klub, některé prostory jsou využívány pro zájmovou činnost (keramická dílna). Vybavení školy didaktickou technikou a učebními pomůckami tvoří potřebnou základnu pro plnění vzdělávacího programu. V některých předmětech, zejména na nižším stupni, neumožňuje fond příslušného kabinetu dodržet vždy princip názornosti. Vybavení učebny výpočetní techniky je zastaralé a nedovoluje využívat moderní software. Materiálně technické vybavení školy je celkově průměrné a bylo také zdrojem kritiky, která vyplynula z vyhodnocení dotazníku zadaného rodičům a žákům školy.

Psychohygienická hlediska splňují, s výjimkou učebny výpočetní techniky, všechny učební prostory i organizace vyučování daná rozvrhem hodin. Psychohygienické podmínky jsou celkově velmi dobré.

Organizace, metody a formy vyučování odpovídají věku a schopnostem žáků, zařazované učební činnosti pozitivně ovlivňují jejich samostatné logické myšlení i aktivitu. Převážně používaný frontální způsob výuky neuzavírá prostor pro diskusi a není, zejména ve třídách s nižšími počty žáků, faktorem omezujícím efektivitu vyučování. Kvalita výuky je velmi dobrá.

Motivační působení učitelů je v některých předmětech umocňováno aktivitami školy, které evokují zájem žáků o osvojení učiva. Hodnocení žáků je zaměřeno pozitivně, není hledáním chyb a nedostatků; žáci jsou vedeni k sebehodnocení. Působení v oblasti motivace a hodnocení žáků je velmi dobré.

Úroveň komunikace a spolupráce mezi učiteli a žáky je velmi dobrá.

Celkově byla kvalita vzdělávání hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry

Záměry jsou koncipovány na tříleté období, byly písemně zpracovány ke dni 1. září 2000. Vycházejí ze zkušeností získaných během desetiletého působení školy, z analýzy současného stavu a berou v úvahu riziko plynoucí ze současného záměru MŠMT ČR – zrušit víceletá gymnázia. Stanovené cíle směřují ke zkvalitnění výchovy a vzdělávání, k zajištění

optimálních organizačních podmínek a umocnění obnovených tradic v místním i euroregionálním významu. Úkolem vedení je obhájit potřebu a oprávněnost existence školy jako víceletého gymnázia. Záměry nezahrnují cíle v materiálně-technické oblasti.

Mimo tento dokument uvedl ředitel školy další záměr - rozšířit vzdělávací program školy o čtyřleté gymnaziální studium.

Roční plán práce

Plán práce postihuje oblast materiální, výchovně-vzdělávací a organizační. Úkoly v materiálně technické oblasti se vztahují zejména k zabezpečení výuky, týkají se zlepšování a inovace stávajících podmínek. Plánování ve výchovně-vzdělávací oblasti je zaměřeno na úkoly související se zkvalitněním výuky včetně zhodnocení rozpracované verze schválených učebních dokumentů (platných od 1. září 1999) a uplatnění žádoucích změn prostřednictvím návrhů na úpravy této dokumentace. Významnou plánovanou činností, od které škola odvozuje svůj image, je zajišťování studijních pobytů žáků ve školách SRN. V této části plánu je zahrnuta i mimoškolní činnost. Organizační oblast postihuje jak harmonogram průběhu školního roku, včetně plánu výchovných akcí, tak i personální zajištění dalších pracovních funkcí (třídní učitel, správce kabinetu, výchovný poradce apod.). V závěrečné části dokumentu je uveden seznam vnitřních předpisů platných ve školním roce 2000/2001. Plán práce postihuje všechny oblasti spojené s hlavním posláním školy a pro zajištění průběhu školního roku je dostatečně konkrétní.

Výchovné poradenství

Byly zpracovány dva plány práce výchovného poradce – pětiletý a roční. Plánovaná činnost je zaměřena na tři oblasti – profesní poradenství, spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou a evidence žáků s poruchami učení. Obsahová stránka splňuje požadavky stanovené pro tuto oblast školskými předpisy. Zvláště byl zpracován program výchovného působení v oblasti prevence sociálně patologických jevů.

Plánování výuky

Učební plány školy i obsah učiva rozvržený do jednotlivých ročníků odpovídají schváleným učebním dokumentům (viz odst. Plánování a příprava výuky). Rozpracování této dokumentace do ročních tematických plánů má v jednotlivých předmětech kvalitativně odlišnou úroveň.

Tato oblast byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Organizování

Organizační uspořádání školy je definováno vnitřními předpisy - organizační řád, vnitřní řád, školní řád.

Organizační řád zahrnuje formou všeobecných ustanovení práva a povinnosti pracovníků (včetně ředitele školy), uvádí seznam vedené dokumentace, zastupitelnost pracovníků a pravidla pro předávání a přejímání pracovních funkcí. V samostatné kapitole jsou uvedeny zajišťované činnosti administrativního a správního charakteru. Součástí dokumentu je organizační schéma školy, které je v příloze doplněno podrobnou pracovní náplní ředitele a zástupce ředitele, tím jsou také vymezeny jejich kompetence v řídicí činnosti.

Rozšířené vedení školy tvoří ředitel a zástupce ředitele, oba participují na řízení úseku výchovy a vzdělávání. Prostředkem řízení jsou porady vedení konané podle aktuální potřeby, jejichž písemným výstupem jsou měsíční plány činnosti. Podle potřeby jsou svolávány pracovní porady zaměstnanců (zápisy z 9. ledna a 6. března 2001). Pedagogická rada zasedá v plánovaných termínech, o průběhu jednání jsou vedeny záznamy.

Garantem odbornosti a metodické práce jsou předmětové komise, jejich činnost se pozitivně

promítá jak ve zpracování učební dokumentace (učební osnovy, tematické plány), tak v zajišťování dalších činností souvisejících s výukou předmětu (olympiády, odborné soutěže, projekty se zahraniční účastí, maturity atd.). Předmětové komise základních předmětů - českého jazyka a matematiky pracují s ohledem na nutnou diferenci výuky ve dvou sekcích, pro nižší (základní) a vyšší (střední) stupeň studia. Mimo činnost předmětových komisí zůstává předmět informatika a výpočetní technika, který je vyučován externími pracovníky.

Výchovné poradenství a preventivní působení v oblasti sociálně patologických jevů zajišťuje škola prostřednictvím dvou pověřených pedagogických pracovníků. Činnost výchovného poradce je soustředěna především na oblast profesního poradenství, poněkud stranou zůstává problematika osobních potřeb žáků a rodičů, případně pedagogů. V oblasti prevence proti návykovým látkám zvolila škola nenásilné působení, které doplňuje nabídkou zájmové činnosti pro volný čas žáků.

Provozní úsek je přímo řízen ředitelem školy, zaměstnává sedm fyzických osob s celkovým úvazkem 4,5 pracovníka. Úsek zajišťuje technicko-hospodářskou činnost a úklidové práce. Drobné opravy, údržba a obsluha plynové kotelny jsou zajišťovány dodavatelsky (dohodou o vykonané práci) či vlastními silami (ochotou pedagogických pracovníků včetně ředitele školy, případně civilní vojenskou službou). Po převzetí správy celého areálu budov od 1. září 2000 není obsazeno pracovní místo s kumulovanou funkcí pro zajištění výše uvedených prací; důvodem je obsazený služební byt, jehož vlastníkem je město Aš. Tato skutečnost zaměstnává ředitele školy na úkor činnosti na úseku výchovy a vzdělávání.

Organizace vlastní výchovně-vzdělávací činnosti je dána rozvrhem hodin, vnitřním řádem školy (pro pedagogické pracovníky) a školním řádem (pro žáky). Dokumenty jsou zpracovány s ohledem na platné zákonné normy. Výuka je doplňována řadou výchovných akcí pro doplnění učiva (exkurze, besedy, kulturní pořady) i k uplatnění znalostí a schopností žáků (olympiády, soutěže).

Škola vede povinnou dokumentaci podle § 38a písmeno a) až k) zákona ČNR č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Dokumentace je úplná, v jejím vedení a zpracování však byly shledány administrativní nedostatky. Tyto nedostatky byly s ředitelem školy projednány. K datu konání inspekce je podle záznamů ve třídním výkazu třídy 3. ročníku umístěno 34 žáků. Tento počet je v rozporu s ustanovením § 14 odst. 3 vyhlášky MŠMT ČR č. 354/1991 Sb., o středních školách, v platném znění.

Školní informační systém tvoří tradiční prostředky (nástěnky, školní rozhlas, osobní kontakt, porady). Rodičovská veřejnost je informována prostřednictvím třídních schůzek, rady rodičů (má formu občanského sdružení) a v případě potřeby písemně. S informační službou školy vyjádřilo prostřednictvím dotazníku spokojenost 80 % rodičů.

V trvalém povědomí města je gymnázium jako vzdělávací a kulturní instituce. Pro žáky místních škol i pro veřejnost organizuje zájmovou a vzdělávací činnost; ve školním roce 2000/2001 pracují při škole výtvarný a keramický kroužek, které navštěvuje celkem 24 zájemců, z toho 16 žáků a 8 dospělých a dále dramatický kroužek, navštěvovaný celkem 21 žáky místních škol. Oba umělecké kroužky jsou vedeny odborníky s odpovídajícím vzděláním. Mimo to jsou veřejnosti nabízeny kurzy výpočetní techniky a výuka cizích jazyků. (Pro tuto činnost má škola písemné povolení MŠMT ČR vyjádřené v dokumentu Příloha k dodatku zřizovací listiny č. 2 ze dne 25. února 1999, čj. 15 559/99-21). Žáci školy organizují společenské dění ve městě nebo se na něm podílejí; např. majáles, maturitní ples, žákovské divadelní představení, sportovní akce apod.

Prestiž si škola získává organizací zahraničních studijních pobytů žáků ve školách SRN. Doba těchto pobytů se pohybuje od jednoho měsíce až do jednoho školního roku; pro studium ve vzdálenějších školách jsou žáci internátně ubytováni, do bližších škol denně dojíždějí.

Finanční náklady s tímto studiem spojené mohou být pro sociálně slabší žáky dotovány občanským sdružením (radou rodičů). Ve školním roce 2000/2001 (k datu konání inspekce) absolvují tři žáci pátého ročníku delší studijní pobyt s ubytováním v místě školy (1 x půl roku, 2 x rok) a pět žáků čtvrtého ročníku měsíční pobyt s denním dojížděním.

Od samého vzniku gymnázia v roce 1990 navazuje škola spoluprací se školami SRN (Rehau, Selb, Bayereut, Pegnitz) a tuto spolupráci dále rozšiřuje i prostřednictvím programů EU, od roku 1990 byly realizovány čtyři projekty. V rámci této spolupráce je věnována pozornost multikulturní výchově.

Výše uvedené skutečnosti - podíl školy na dění ve městě a aktivity spojené s rozšířením možností při výuce jazyků - byly prostřednictvím dotazníku zadaného rodičům a žákům v rámci komplexní inspekce vysoce oceňovány.

Činnost v této oblasti byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Pedagogický sbor má celkem dvacet čtyři členů (včetně ředitele školy). Dva vyučující jsou externími zaměstnanci a dva vyučující jazyků (anglický, německý) jsou cizinci. Kvalifikační předpoklady stanovené vyhláškou MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců, splňuje 20 pracovníků. Dva vyučující jsou způsobilí pouze odborně a zbývající dva podmínky způsobilosti nesplňují, ve školním roce 2000/2001 si žádný z nich nedoplňuje kvalifikační požadavky odpovídajícím studiem. Personální podmínky jsou velmi dobré; vyjádřeno procenty je v pedagogickém sboru 83 % vyučujících s odbornou i pedagogickou způsobilostí, odbornost garantuje 92 % pedagogických pracovníků, kteří splňují podmínku potřebné odborné způsobilosti.

Průběžné vzdělávání učitelů je vedením školy směřováno k jejich odbornosti. Nabídky vzdělávacích institucí (zejména regionálních pedagogických center) jsou zveřejňovány a účast je ponechána na rozhodnutí každého jednotlivce. Vedením školy jsou tyto aktivity podporovány; ve školním roce 2000/2001 se k datu konání inspekce zúčastnilo vzdělávacích akcí devět vyučujících, z toho někteří opakovaně.

V systému řízení je respektována odbornost vyučujících a jsou vytvářeny podmínky pro uplatnění iniciativ předmětových komisí i jednotlivců. Dokladem toho je počet výchovně-vzdělávacích akcí, četná a úspěšná účast žáků školy na olympiádách a soutěžích, i podíl vyučujících na přípravě a realizaci projektů s mezinárodní účastí. Mimo to se vyučující podílejí na řadě kulturních a sportovních akcí, jejichž iniciátory jsou žáci školy.

K ocenění kvality práce je využíváno finanční ohodnocení formou osobního příplatku a mimořádné odměny. Pracovníci jsou hodnoceni dvakrát ročně, pro přiznání osobního příplatku jsou zpracována kritéria - předložený dokument byl zpracován k datu 3. ledna 2001. Mimořádné odměny jsou přiznávány za činnost vykonanou nad rámec pracovních povinností, zejména za činnost spojenou s prezentací školy; kritéria pro tento způsob hodnocení nejsou písemně stanovena.

Kvalita řízení v této oblasti je velmi dobrá.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnost je odvozena z pracovní náplně členů vedení školy. V kompetenci zástupce ředitele je kontrola vybrané povinné dokumentace (třídní knihy, třídní výkazy, rozvrh hodin) a další dokumentace vedené na úseku výchovy a vzdělávání (učební dokumentace, klasifikace žáků), je pověřen kontrolou dodržování vnitřních předpisů souvisejících s organizací výchovně-vzdělávací práce. Tato činnost má výstup v hodnocení práce pedagogických

pracovníků vedením školy. Kontrolní činnost zaměřená na vedení povinné dokumentace je málo účinná.

Hospitační činnost je v kompetenci ředitele školy. Pro školní rok 2000/2001 byl zpracován plán, který uvedenými záměry v této oblasti sleduje kvalitu výuky v celém jejím rozsahu; specifickým záměrem je sledování výuky vedené vyučujícími bez požadované způsobilosti a začínající učitelkou. Hospitační činnost byla doložena třinácti záznamy a týkala se deseti vyučujících, kvalita výuky ve všech sledovaných hodinách byla ředitelem školy hodnocena jako vynikající a velmi dobrá (s jedinou výjimkou); k datu konání inspekce nebyla navštívena žádná vyučovací hodina vedená učiteli bez požadované způsobilosti. Závěry z hospitační činnosti jsou s vyučujícími prokazatelným způsobem projednávány a promítají se v jejich finančním hodnocení.

Kvalita řízení v této oblasti je průměrná.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy je koncepční. Sledovanou prioritou je kvalita výchovně-vzdělávací práce s rozšiřováním možností pro stáže žáků v zahraničních školách. Úkoly stanovené ročním plánem práce korespondují se stanovenými záměry. Způsob řízení je otevřený jak členům pedagogického sboru, tak rodičovské veřejnosti. Slabším místem v chodu školy jsou některé organizační záležitosti provozního charakteru, které jsou však mimo působnost vedení školy. Rezervy jsou v kontrolní a hospitační činnosti.

Kvalita řízení byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení školy do sítě škol, předškolních a školských zařízení čj. 15 887/2000-21 ze dne 23. března 2000;
- příloha k dodatku zřizovací listiny č. 2 ze dne 25. února 1999, čj. 15 559/99-21;
- povinná dokumentace školy uvedená v § 38a odst. 1 písmeno b, c, d, e, f, h, i, j, k, zákona č. 29/1984 Sb., zákon o soustavě základních, středních a vyšších odborných škol, v platném znění;
- organizační řád školy;
- vnitřní řád;
- vnitřní platový předpis včetně přílohy – kritéria pro stanovení osobních příplatků;
- zápisy z pracovních porad pedagogických pracovníků;
- koncepční záměry školy – dlouhodobý plán;
- roční plán práce pro školní rok 2000/2001;
- měsíční plány práce;
- plán hospitační činnosti ředitele školy pro školní rok 2000/2001;
- hospitační záznamy ředitele školy;
- kontrolní záznamy zástupce ředitele školy;
- plán práce výchovného poradce – pro školní rok 2000/2001 a pětiletý plán;

- program výchovného působení v oblasti prevence sociálně patologických jevů pro školní rok 2000/2001;
- učební plány pro osmiletý a sedmiletý studijní cyklus;
- roční rozpis učiva jednotlivých předmětů;
- tematické plány sledovaných předmětů;
- dokumentace k zahraniční spolupráci školy;
- výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1999/2000.

ZÁVĚR

Posouzením sledovaných oblastí byla vymezena zásadní

pozitiva

- nadstandardní nabídka ve výuce cizích jazyků - žákům jsou poskytovány možnosti získat uznávaný certifikát (Sprachdiplom) či absolvovat zahraniční studijní pobyt v SRN;
- dlouhodobá spolupráce se zahraničními partnery uskutečňovaná v rámci programů EU;
- vysoká a úspěšná účast žáků školy ve vědomostních i sportovních soutěžích, které přesahují regionální rámec;
- nabídka pestré zájmové činnosti.

negativa

- materiální zajištění výuky některých předmětů je pouze základní;
- vybavení výpočetní technikou neodpovídá současným potřebám;

Přes omezené materiální podmínky dosahují žáci školy ve srovnání se žáky gymnázií chebského okresu výborných výsledků, doložitelných jejich umíst'ováním ve vědomostních soutěžích (olympiádách). Vedení školy se podařilo vytvořit pedagogický sbor, který participuje na vytváření dobrého jména školy kvalitní výukou i ochotou plnit úkoly nad rámec pracovních povinností. Tyto skutečnosti jsou patrné i na kvalitě vzdělávání, která byla inspekcí hodnocena jako velmi dobrá.

Do řízení se promítají záměry prosadit existenci školy jak kvalitou vzdělávání, tak uznáním své významnosti v rámci euroregionu. V tomto směru má škola podporu rodičovské veřejnosti i města. Kvalita řízení byla hodnocena jako velmi dobrá.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou využívány s ohledem na priority, které plynou z hlavního poslání školy, jsou využívány efektivně. Objem prostředků, ze kterého lze čerpat na nákup pomůcek (ONIV), však neumožňuje významnějším způsobem zlepšit materiální podmínky výuky; je spotřebováván zejména na provoz, základní údržbu a nákup učebnic pro nižší stupeň studia.

Celkově byla činnost školy ve sledovaných oblastech hodnocena jako velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Ing. Jaroslava Štěpánková
Členové týmu	Mgr. Bohumil Adamec
	Mgr. Jiří Matoušek
	Mgr. Zdenka Spalová
	Mgr. Jaroslav Šafránek
	PaedDr. Antonín Veselý

V Sokolově dne 4. května 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2001-05-11

Razítko

Ředitel školy	Podpis
PaedDr. Jindřich Novák

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel(ka) školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>

Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy):	2001-05-31	81/01
Zřizovatel:	2001-05-31	82/01

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	nebyly podány